

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Ίδρυση ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ «Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ» και ρύθμιση συναφών θεμάτων»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Συμπληρώνονται εκατόν εξήντα χρόνια (4.2.2003) από το θάνατο (4.2.1843) του ηρωϊκού Πρωτεργάτη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, του θρυλικού «Γέρου του Μοριά» ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ.

Διέρρευσε μεγάλο χρονικό διάστημα από τον φυσικό θάνατό του και το Έθνος δεν απέδωσε πλήρως τις οφειλόμενες, στον Πρωτεργάτη της Απελευθέρωσής του, τιμές και η Πολιτεία δεν οργάνωσε τον απαραίτητο θεσμικό φορέα για την έρευνα και τη μελέτη της ζωής και του έργου του. Παρά το γεγονός ότι όπως αναφέρει ο ιστορικός Διονύσιος Κόκκινος: «Αν η επανάσταση του Εικοσιένα συνέβαινε εις τους μακρινούς καιρούς κατά τους οποίους τα μεγάλα γεγονότα και αι θαυμαστά ανθρώπινα πράξεις εδίδοντο από τους επικούς ποιητάς, τους επέχοντας θέσιν ιστορικών, το έπος αυτό θα έπαιρνε το όνομα του ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ.»

Υπήρξαν στο παρελθόν, με διάφορες αφορμές, αξιόλογες σχετικές προτάσεις επιστημόνων και συλλογικών φορέων με πιο φιλόδοξη την πρόταση που διατύπωσε πριν από μισό αιώνα ο ιστορικός Θάνας Βαγενάς, με άρθρο του στο περιοδικό «Ακαδημία των Αρκάδων» (Τόμος Α΄, 1953, σελ. 59). Ο αρθρογράφος πρότεινε (τότε) τη σύσταση Ιδρύματος Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, γιατί «αποτελεί ασύγγνωστη παράλειψη» να έχουν τιμηθεί πρόσωπα της νεότερης ιστορίας μας με μικρότερο σε σπουδαιότητα έργο, από το έργο του «Γέρου του Μοριά» και να έχει -ουσιαστικά- αγνοηθεί ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ. Σκοπός και αντικείμενο αυτού του Ιδρύματος, εκτός της έρευνας και της μελέτης της ζωής και του έργου του ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ θα πρέπει να είναι επίσης η συλλογή και η έκδοση της μοναδικής ως αυθεντικής, ιστορικής πηγής -και όχι μόνο- αλληλογραφίας του «Γέρου του Μοριά», η οποία σύμφωνα με μελετητές του έργου του υπερβαίνει τους 15 τουλάχιστον τόμους των 500 σελίδων!!

Βέβαια στις σημερινές συνθήκες ο σκοπός του προτεινόμενου να ιδρυθεί/συσταθεί ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ «Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ» πρέπει να διευρυνθεί προς την κατεύθυνση να καταστεί το νέο Ίδρυμα αξιόπιστος φορέας που θα συμβάλει αποτελεσματικά στη συγκρότηση και υλοποίηση μιας εθνικής στρατηγικής για τη συστηματική έρευνα και μελέτη των εθνικοαπελευθερωτικών αγώνων των Ελλήνων.

Ειδικότερα και πρωτεύοντως το νέο Ίδρυμα θα επιδοθεί στη συστηματική έρευνα και μελέτη της ιστορίας της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, καθώς και του έργου και της ζωής του θρυλικού Πρωτεργάτη της ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ - αναδεικνύοντας και διαδίδοντας ταυτόχρονα το πλούσιο έργο ιστοριογράφων των εθνικοαπελευθερωτικών αγώνων, υλοποιώντας προς το σκοπό αυτόν και ειδικά προγράμματα ευαισθητοποίησης των μαθητών, των φοιτητών και γενικά των νέων μας. Ιδιαίτερη μέριμνα θα λάβει το νέο Ίδρυμα για την προβολή της εθνικοαπελευθερωτικής ιστορικής μας κληρονομιάς

και στον Ελληνισμό της Διασποράς, συνεργαζόμενο με τους κατάλληλους θεσμικούς φορείς και ειδικότερα με φορείς της Ορθόδοξης Εκκλησίας, του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού κ.λπ..

Με τη δημιουργία του νέου Ιδρύματος το Έθνος εκπληρώνει ένα ύψιστο χρέος του προς τον ηρωϊκό και θρυλικό Πρωτεργάτη της απελευθέρωσής του, ο οποίος τίμησε το Γένος και στα πεδία των μαχών και στη μάχη της δημιουργίας και της συγκρότησης του Ελληνικού Κράτους. Του Πολέμαρχου που και ως απόμαχος πρόσφερε τεράστιες εθνικές υπηρεσίες, όχι μόνο με την ενεργητική συμμετοχή του στην ενίσχυση της ειρηνικής πορείας της χώρας, αλλά και με τη νηφάλια στάση του κατά την περίοδο πριν από τον αιφνίδιο φυσικό θάνατό του. Ο Παναγιώτης Σούτσος επισήμανε σχετικά στον περίφημο επικήδειό του (εφημερίδα «Αιών», 10.2.1843) ότι ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης: «Κατά τα τελευταία έτη της ζωής του υπήρξεν απλούς, αθώς και ήπιος ως βρέφος. Ίστατο δε ως ξένος και παρεπίδημος εν μέσω ημών διαπληκτιζομένων, και το μεν σώμα του ήτο εν ημίν, το δε πνεύμα του συνωμίλει μετά των οσίων πνευμάτων των εν τω παραδείσω περιιπταμένων μετά των αγίων μαρτύρων της Ελληνικής Επανάστασεως, και ηκούετο ο ψιθυρισμός των λόγων αυτού περιπατούντος και ισταμένου, και κοιμωμένου και γρηγορούντος.»

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 της πρότασης νόμου προβλέπεται η ίδρυση του πιο πάνω φορέα και προσδιορίζεται ότι σκοπός του είναι «η συγκρότηση και υλοποίηση μιας εθνικής στρατηγικής για τη συστηματική έρευνα και μελέτη των εθνικοαπελευθερωτικών αγώνων των Ελλήνων και ειδικότερα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, καθώς και του έργου και της ζωής του ηρωϊκού Πρωτεργάτη της, του Αρχιστράτηγου του Αγώνα ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ, του θρυλικού «ΓΕΡΟΥ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ».

Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου καθορίζεται η νομική μορφή του Ιδρύματος, ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Πολιτισμού.

Στην επόμενη παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου ορίζεται ως έδρα του Ιδρύματος η ιστορική πόλη της Τρίπολης του Ν. Αρκαδίας, η «καρδιά» του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα των Ελλήνων για την αποτίναξη του Οθωμανικού ζυγού. Στην ίδια παράγραφο 3 προβλέπεται η λειτουργία γραφείων του Ιδρύματος στην Αθήνα και η δημιουργία παραρτημάτων του – με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του – στις πρωτεύουσες των νομών της χώρας στους οποίους έδρασε κατά τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ και ειδικότερα στους νομούς Πελοποννήσου και των Ιονίων Νήσων.

Επίσης στην ίδια παράγραφο (εδάφ. β΄) προβλέπεται η δυνατότητα δημιουργίας γραφείων και παραρτημάτων – με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου – στο εξωτερικό, σε συνεργασία με θεσμικούς φορείς του Ελληνισμού της Διασποράς, της Ορθόδοξης Εκκλησίας κ.λπ., με την προϋπόθεση ότι τις δαπάνες λειτουργίας τους θα αναλαμβάνουν και θα καλύπτουν εξ ολοκλήρου οι συνεργαζόμενοι φορείς.

Στην παράγραφο 4 του άρθρου 1 περιγράφεται η σφραγίδα του Ιδρύματος, στο κέντρο της οποίας θα υπάρχει απεικόνιση του ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ.

Στην παράγραφο 5 προβλέπεται η έκδοση προεδρικού διατάγματος για τον καθορισμό των διαδικασιών οργάνωσης

νωσης, λειτουργίας και διαχείρισης του Ιδρύματος, ενώ στην επόμενη παράγραφο αναφέρονται οι διαδικασίες συγκρότησης του Διοικητικού Συμβουλίου του.

Στο άρθρο 2 (παρ. 1) ρυθμίζονται θέματα που συνδέονται με το φορολογικό καθεστώς του νέου Ιδρύματος. Ενώ στην επόμενη παράγραφο 2 προσδιορίζεται ο τρόπος συνεργασίας του Ιδρύματος με το «Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία», καθώς και με άλλους φορείς που υπηρετούν και επιδιώκουν παρεμφερείς σκοπούς.

Στο άρθρο 3 της πρότασης νόμου προβλέπεται η συγκρότηση και το έργο της Σύναξης των Εταίρων και οι διαδικασίες συγκρότησης, λειτουργίας και εκπροσώπησης της.

Στο άρθρο 4 ορίζονται οι προϋποθέσεις ανακήρυξης των Επίτιμων Προέδρων του Ιδρύματος.

Στο άρθρο 5 προβλέπεται ότι σε περίπτωση διάλυσης του Ιδρύματος το σύνολο της περιουσίας του περιέρχεται στο Δήμο Τρίπολης.

Στο ακροτελεύτιο άρθρο 6 προσδιορίζεται μετά την υπερψήφιση αυτής της πρότασης νόμου από τη Βουλή η έναρξη της ισχύος του νόμου.

Αθήνα, 4 Φεβρουαρίου 2003

Ο Προτείνων Βουλευτής

Γιάννης Γ. Ζαφειρόπουλος
Βουλευτής ΠΑ.ΣΟ.Κ. Ν. Ηλείας

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Ίδρυση «ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ «Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ» και ρύθμιση συναφών θεμάτων»

Άρθρο 1

1. Ιδρύεται «ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ «Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ»» με σκοπό τη συγκρότηση και υλοποίηση μιας εθνικής στρατηγικής για τη συστηματική έρευνα και μελέτη των εθνικοαπελευθερωτικών αγώνων των Ελλήνων και ειδικότερα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, καθώς και του έργου και της ζωής του ηρωικού Πρωτεργάτη της, του Αρχιστράτηγου του Αγώνα, ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ, του θρυλικού «ΓΕΡΟΥ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ».

2. Το «ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ «Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ»» είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργού Πολιτισμού.

3. Έδρα του Ιδρύματος ορίζεται η ιστορική πόλη της Τρίπολης του Νομού Αρκαδίας, ενώ γραφεία του λειτουργούν και στην Αθήνα. Επίσης, παραρτήματα του Ιδρύματος δύνανται να δημιουργούνται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του στις πρωτεύουσες των νομών της χώρας στους οποίους έδρασε κατά τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ και ειδικότερα στους νομούς της Πελοποννήσου και των Ιονίων Νήσων.

Το Ίδρυμα σε συνεργασία με θεσμικούς φορείς του Ελληνισμού της Διασποράς και της Ορθόδοξης Εκκλησί-

ας, δύνανται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου να ιδρύει γραφεία και παραρτήματα στο εξωτερικό, με την προϋπόθεση ότι τις δαπάνες λειτουργίας τους αναλαμβάνουν εξ ολοκλήρου οι συνεργαζόμενοι φορείς.

4. Η σφραγίδα του Ιδρύματος είναι στρογγυλή και αναγράφει περιμετρικά τις λέξεις «ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ «Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ»» και στο κέντρο της φέρει απεικόνιση του ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ.

5. Τα σχετικά με τη συγκρότηση της Διοίκησης του Ιδρύματος, την οργάνωση, τη λειτουργία, τους πόρους, την οικονομική διαχείρισή του και κάθε άλλο συναφές θέμα ορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού. Το προεδρικό αυτό διάταγμα μπορεί να προβλέπει τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων με τον εσωτερικό κανονισμό του Ιδρύματος που εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.

6. Για να οριστεί κάποιος μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος πρέπει να είναι δημότης Δήμου νομού της Πελοποννήσου ή άλλου νομού όπου έδρασε ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ και να έχει εμπειρία στις ιστορικές μελέτες και ειδικότερα στην έρευνα του έργου και της ζωής του.

Άρθρο 2

1. Το «ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ «Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ»» με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού υπάγεται στο φορολογικό καθεστώς που ισχύει για το Μουσείο Μπενάκη, το Ίδρυμα Ερευνών Προϊστορικής και Κλασικής Τέχνης και το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος.

2. Το Ίδρυμα για την επίτευξη των σκοπών του θα συνεργάζεται με το «ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» που εδρεύει στην Αθήνα, καθώς και με φορείς, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, που υπηρετούν παρεμφερείς σκοπούς.

Η Βουλή των Ελλήνων θα επιχορηγήσει εφάπαξ το Ίδρυμα με χρηματικό ποσό, το ύψος του οποίου θα ορίσει με απόφασή του ο Πρόεδρος της Βουλής.

Άρθρο 3

Σύναξη των εταίρων

1. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού συγκροτείται και ανασυγκροτείται, σύμφωνα με τις ανάγκες που υπάρχουν κάθε φορά, η Σύναξη των Εταίρων, ως συμβουλευτικό και όργανο στήριξης του Ιδρύματος.

Η Σύναξη των Εταίρων δεν έχει καμία αποφασιστική αρμοδιότητα και δεν μπορεί να προβαίνει σε καμία πράξη από αυτές που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος.

2. Σε εταίρους του Ιδρύματος ανακηρύσσονται, με τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Πολιτισμού, οι Βουλευτές των Εκλογικών Περιφερειών των νομών που έδρασε ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ, οι Νομάρχες, οι Πρόεδροι των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.) και οι Επίσκοποι – Μητροπολίτες Μητροπόλεων των πιο πάνω νομών και οι Δήμαρχοι των πρωτευουσών τους, καθώς και οι Δήμαρχοι άλλων δήμων

που συνδέονται με την απελευθερωτική και πολεμική δράση του θρυλικού «Γέρου του Μοριά». Ο τιμητικός τίτλος του Εταίρου του Ιδρύματος συνοδεύει το φυσικό πρόσωπο και μετά την απώλεια της ιδιότητας ή του αξιώματος χάρη στο οποίο απονεμήθηκε.

3. Επίσης, σε εταίρους του Ιδρύματος ανακηρύσσονται έπειτα από αιτιολογημένη πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου:

α) Οι δωρητές και ευεργέτες, καθώς και όσοι/ες συνδράμουν, κατά ιδιαίτερο τρόπο, υλικά ή ηθικά και πνευματικά το Ίδρυμα.

β) Αυτοί που επέδειξαν εμπράκτως ενδιαφέρον για την επιτυχία της αποστολής του Ιδρύματος και προσέφεραν αξιόλογες υπηρεσίες σε αυτό.

4. Η ιδιότητα του Εταίρου όταν απονέμεται σε ημεδαπούς και αλλοδαπούς είναι τιμητική και ισόβια.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος καθορίζει τον τύπο του τιμητικού διπλώματος στο οποίο αναγράφεται η σχετική αιτιολογική πράξη του, καθώς και ο τρόπος απονομής του.

6. Η Σύναξη των Εταίρων συνέρχεται τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος στην έδρα του Ιδρύματος ή και σε άλλη πόλη μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και συζητεί θέματα που συνδέονται με την υλοποίηση και προώθηση του σκοπού του.

7. Η Σύναξη των Εταίρων εκλέγει ανά τετραετία Κοσμητεία από έξι (6) Εταίρους στην οποία συμμετέχει ως έβδομο μέλος και Πρόεδρός της ο Πρόεδρος του Ιδρύματος, ο οποίος επίσης προεδρεύει στις εργασίες της Σύναξης.

8. Κάθε άλλο θέμα που αναφέρεται στον τρόπο εκλογής των μελών της Κοσμητείας, τη συγκρότηση, τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία της, καθώς και της Σύναξης των Εταίρων καθορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος με κανονισμό λειτουργίας τον οποίο μπορεί να τροποποιεί.

Άρθρο 4 **Επίτιμοι πρόεδροι**

1. Επίτιμοι πρόεδροι του Ιδρύματος, τιμής ένεκεν, ανακηρύσσονται με αιτιολογημένη πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου οι κατευθείαν ή εκ παγίας γραμμής απόγονοι της οικογένειας του ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ.

2. Οι Επίτιμοι Πρόεδροι μπορούν να λαμβάνουν μέρος στις συνεδριάσεις των οργάνων του Ιδρύματος, χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου. Η ιδιότητα του Επίτιμου Προέδρου είναι τιμητική και απονέμεται επίσης και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τις οποίες καθορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος με ειδική απόφασή του. Ο τιμητικός τίτλος του Επίτιμου Προέδρου θα συνοδεύει το φυσικό πρόσωπο και μετά την αποχώρησή του από το αξίωμα που κατείχε όταν του απονεμήθηκε.

Άρθρο 5 **Διάλυση του ιδρύματος** **Τύχη της περιουσίας του**

Σε περίπτωση διάλυσης του Ιδρύματος η κινητή και ακίνητη περιουσία του περιέρχεται υποχρεωτικά στο Δήμο Τρίπολης του Νομού Αρκαδίας.

Άρθρο 6

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 4 Φεβρουαρίου 2003

Οι προτείνοντες Βουλευτές

Γιάννης Γ. Ζαφειρόπουλος
Βουλευτής ΠΑ.ΣΟ.Κ. Ν. Ηλείας